

SCHOOLPLAN 2020-2024

Instemming MR: 16 juni 2020

Vastgesteld in het OSZG-bestuur: 24 juni 2020

INHOUDSOPGAVE	bladzijde
1. Inleiding	2
2. Onze visie op gymnasiaal onderwijs en leerlingen	3
3. Missie en doelstellingen	5
4. School en omgeving	5
5. Onderwijs en leerlingbegeleiding	7
6. Personeel en organisatie	8
7. Communicatie en kwaliteitsbeleid	10
Bijlage 1 Toetsbeleid	11
Bijlage 2 Loopbaanoriëntatie en – begeleiding SGDB	15

1 INLEIDING

In voorliggend schoolplan 2020-2024 beschrijft Het Stedelijk Gymnasium van 's-Hertogenbosch de hoofdlijnen van het beleid voor de komende vier jaar. Dit concept-schoolplan is tot stand gekomen samen met een afvaardiging van het team en schoolleiding onder begeleiding van een externe deskundige.

Het schoolplan is het uitgangspunt voor de ontwikkelingen, processen en te ontplooiën activiteiten binnen onze school.

Het schoolplan is een wettelijk verplicht document (WVO). De basis voor het nieuwe schoolplan wordt gevormd door het schoolplan 2016-2020 en de interne evaluatie hiervan.

In onze visie heeft een schoolplan een functie voor alle betrokkenen bij de school: leerlingen, ouders, medewerkers, toeleverende scholen en vervolgonderwijs. In ons schoolplan willen we beknopt en leesbaar aangeven wat we als school willen bereiken en hoe we dat denken aan te pakken. Het schoolplan is bedoeld als een richtsnoer, niet als keurslijf. Veranderende omstandigheden en tussentijdse evaluaties kunnen en moeten soms leiden tot bijstellingen van het beleid op langere termijn. Onder andere door een uitrol in jaarplannen wil de schoolleiding bewerkstelligen dat het nieuwe schoolplan een levend document wordt dat richting geeft aan de ontwikkeling van de school in de komende vier jaar. In najaar 2020 verschijnt het schooljaarplan waarin de plannen voor schooljaar '20/'21 concreet geformuleerd worden met hieraan gekoppeld een heldere invulling van de kwaliteitszorgcyclus.

2 ONZE VISIE OP GYMNASIAAL ONDERWIJS EN LEERLINGEN

2.1 Openbaar en categoriaal

Het Stedelijk Gymnasium van 's-Hertogenbosch is een openbare school voor categoriaal, gymnasiaal onderwijs. Dat betekent dat wij ons richten op leerlingen met de talenten voor ons type onderwijs, ongeacht etnische, religieuze, sociale of culturele achtergronden. In onze visie moet onderwijs kansen bieden tot ontplooiing en uitdagen tot optimaal presteren voor alle leerlingen. Als categoriale school bedienen wij een relatief homogene populatie leerlingen, maar daarbinnen herkennen wij (soms grote) verschillen tussen leerlingen, in capaciteiten, ambities en achtergronden.

Onze school geeft klassiek onderwijs in de zin van onderwijzen, verkennen en leerlingen voorbereiden op een wetenschappelijke opleiding. Wij zien en onderkennen het belang van de interactie tussen docent en leerling. Onze verwachtingen zijn hoog, voor onszelf en ook voor onze leerlingen. Wij staan voor ze klaar en vragen veel van hen; dat bieden we ook.

Daarbij speelt ook het belang van groeien in de rol als leerling. Is die rol aanvankelijk een ontvangende rol, bij de eerste mogelijkheden wordt er een op de leervraag en behoefte aansluitende beweging gemaakt. De leerling draagt dan al bij aan het medevormgeven van het eigen leerproces. Hij/zij groeit steeds verder in medeverantwoordelijkheid voor die eigen leerweg. Meedenken en werken aan de eigen ontwikkeling krijgt zo langzaamaan en in de tijd steeds meer ruimte en wordt ook gestimuleerd.

De verwachting is dat die ruimte voor autonomie, die afgestemd is op de competentie van de leerling, de motivatie voor die eigen leerweg vergroot. Die betrokkenheid op het leren doet de leerling, de school én het leerproces goed.

Het Stedelijk Gymnasium van 's-Hertogenbosch geeft leerlingen en docenten de ruimte om optimale leercondities te scheppen waarbinnen gymnasiaal onderwijs gedijt om zo een gedegen aanloop naar wetenschap en maatschappij te bieden.

2.2 Gymnasiaal

Het Stedelijk Gymnasium van 's-Hertogenbosch onderscheidt zich op de eerste plaats door het aanbieden van onderwijs in de klassieke talen: Latijn en Grieks en daarin geïntegreerd, in de cultuur van de klassieke oudheid. Het brede wereldbeeld en de diepere gedachtegangen die de gymnasiast krijgt voorgeschoteld met als gevolg vanuit meer perspectieven en analytisch leren kijken en denken, zien we als grote toegevoegde waarde van de klassieken. We zetten in op een hoog niveau van kennis en vaardigheden van leerlingen en ruimere mogelijkheden tot ontplooiing dan gemiddeld in het vwo. Wij zijn een leer-en leefgemeenschap waarin ruimte is voor diversiteit.

Dat vertaalt zich momenteel onder andere in royale keuzemogelijkheden binnen en buiten de profielen, een aantal extra examenvakken, het aanbod van een versterkt programma bij Engels (Cambridge), Frans (Delf) en Duits (Goethe), het Olympiadeschool zijn, deelname aan diverse interscholair (debat)toernooien, het aanbod van Atlas en meerpresteerdersvakken, deelname aan het Honours Programma Gymnasia, de jaarlijkse musical, deelname aan sporttoernooien, het schoolorkest, het orkestival, een WON-lidmaatschap.

2.3 Onze leerlingen

De leerlingen die aan de toelatingsvoorwaarden van onze school voldoen, bezitten in principe de capaciteiten om een gymnasiumopleiding met succes te kunnen voltooien. Er zijn wel grote verschillen tussen leerlingen qua cognitieve capaciteiten en sociaal-emotionele ontwikkeling. Dat betekent dat ons onderwijs gerichte uitdaging en stimulans moet bieden aan leerlingen met diverse vormen van (hoog)begaafdheid. Ook aan leerlingen met gemiddelde capaciteiten en aan leerlingen, die moeilijkheden ondervinden in hun ontwikkeling (soms door onderpresteren), moet ons onderwijs voldoende kansen bieden. Het is zaak (en onze taak) vertrouwen te (blijven) hebben in de mogelijkheden van onze leerlingen om zich positief te ontwikkelen, ook bij misschien tijdelijk tegenvallende resultaten, verminderde motivatie of uitstelgedrag. Onze schoolcultuur kenmerkt zich door de ambitie om leerlingen te stimuleren hun talenten te leren kennen en ten volle te ontplooiën. Indien nodig, zetten we daar verschillende vormen van ondersteuning voor in (bijvoorbeeld talentontdekking in klas 3, 4 als basis voor het gesprek met de mentor, bijspijkertrajecten op maat, voor verschillende vakken, door de leerjaren heen).

2.4 Rol van de docent

In het leerproces van leerlingen blijft, bij alle moderne middelen die we daarbij inzetten, de interactie tussen docent en leerling een centrale plaats innemen. Onze leerlingen hebben niet alleen procesbegeleiding nodig, maar ook vakinhoudelijke instructie en inspiratie. Wij zien de waarde van het stimuleren van zelfstandigheid maar vinden een leidende en sturende rol van docent, mentor onmisbaar om leerlingen te inspireren en uit te dagen om tot een hoger niveau te komen. Wij verwachten van docenten op onze school daarom een hoog niveau van vakinhoudelijke kennis en een lerende, onderzoekende, wetenschappelijke attitude. Verder verwachten we een wezenlijke belangstelling voor klassieke kunst en cultuur en de bereidheid aan de vormgeving hiervan op school een bijdrage te leveren. We zien bij onze docenten graag een open, vernieuwende houding en de bereidheid om continu te werken aan de eigen professionele ontwikkeling en aan de ontwikkeling van de school.

Nagenoeg al onze docenten beschikken over een eerstegraads bevoegdheid en daarmee over de SBL competenties voor leraren VO.

2.5 Kennis en vaardigheden

Leerlingen die bij ons op school hun diploma halen, stromen voor het merendeel door in het wetenschappelijk onderwijs in. Deze aankomende studenten hebben bij ons veel kennis opgedaan, op een niveau dat een goede aansluiting bij het vervolgonderwijs garandeert. Het moet gaan om kennis die voor de leerling betekenis heeft en door hem ook in andere dan de geleerde situaties toepasbaar is. De leerlingen ontwikkelen en versterken een onderzoekende, lerende houding en oefenen diverse vaardigheden die voor hun vervolgopleiding en –loopbaan van belang zijn.

Ook bereiden we onze leerlingen voor op pro-actief en constructief-kritisch burgerschap, waardoor zij in staat zullen zijn hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen en een zinvolle bijdrage te leveren aan de samenleving (voorbeelden hiervan zijn: het vak maatschappijleer, deelname aan diverse debattoernooien, het MEP en het Bossche Jongerenparlement, de leerlinggeleding in de MR, deelname leerlingen aan klankbordgroepen, de organisatie van de GoedeDoelenActie door leerlingen, tutoren, de rol van leerlingen in de huiswerkbegeleiding).

3 MISSIE EN DOELSTELLINGEN

3.1 Missie

Het Stedelijk Gymnasium van 's-Hertogenbosch wil, met als motto **Non scholae, sed vitae discimus**, een breed en diepgaand programma van onderwijs en leerlingbegeleiding aanbieden.

De school wil verbindend, verdiepend en verrijkend zijn, waarbij leerlingen deel uitmaken én medevormgever zijn van een dynamische leer- en leefgemeenschap.

Bij onze missie passen de volgende kernwoorden: **kleinschaligheid**; hiermee bedoelen wij: intern korte lijnen en grote verbondenheid mét de blik naar buiten, oriëntatie op externe ontwikkelingen en expertise; **eigentijds klassiek onderwijs**; hiermee bedoelen wij: in vormen en voorzieningen modern onderwijs met aandacht voor de waarde van de klassieke oudheid en een voortdurend streven naar het leveren van stabiele **kwaliteit**.

3.2 Doelstellingen

Wij willen:

- Leerlingen opleiden en begeleiden om een gymnasiumdiploma te behalen, waarmee zij in staat zijn te voldoen aan de eisen die het volgen van een wetenschappelijke vervolgopleiding stelt. Ook willen we hen voorbereiden op een maatschappij waarin globalisering en informatisering een centrale plaats innemen. En in het bijzonder willen we leerlingen stimuleren hun talenten te ontdekken en met plezier te (blijven) ontwikkelen.
- Leerlingen een blijvende en indringende kennismaking bieden met de waarde van de klassieke oudheid als bron van de Europese beschaving;
- Leerlingen kennis laten maken met de wereld van kunst, cultuur en wetenschap;
- Een schoolcultuur bevorderen van openheid, mondigheid en kritische zin waardoor leerlingen worden voorbereid op kritisch en democratisch burgerschap; hierbij willen we aan leerlingen en medewerkers ruimte geven voor het omgaan met verantwoordelijkheden van diverse aard en niveau.
- Het sociaal functioneren en samenwerken van leerlingen bevorderen, waardoor een sfeer van wederzijds vertrouwen, respect en onderlinge verdraagzaamheid gecreëerd en gewaarborgd wordt.

Dit alles willen we doen/bereiken door gezamenlijk (medewerkers en leerlingen) een pro-actieve, professionele leergemeenschap te vormen, waarbij we met elkaar verbonden zijn, samenwerken, verantwoordelijkheid nemen en met en van elkaar willen leren.

In de afgelopen jaren hebben verschillende geledingen in de school (SL, MT, sectie klassieken, bovenbouwmentoraat) kennis gemaakt met het gedachtegoed van appreciative inquiry (werken vanuit het waardierend perspectief). Het voornemen is dit gedachtegoed verder in te bedden in het functioneren van de docenten (in het lesgeven, bij leerlingbesprekingen, etc.).

4 SCHOOL EN OMGEVING

4.1 Beginsituatie voorjaar 2020

Het Stedelijk Gymnasium van 's-Hertogenbosch is een openbaar, categoriaal gymnasium en vormt samen met vijf andere gymnasia de Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia (OSZG). De school is gevestigd in het hoofdgebouw aan het Mercatorplein en heeft daarnaast de beschikking over twee bijgebouwen aan hetzelfde plein.

Aan het begin van schooljaar 2019/2020 telt de school 785 leerlingen; volgens de prognoses zal het leerlingenaantal de komende vier jaar liggen tussen 750 en 800.

De school heeft van oudsher een regionale functie, die door zijn huidige ligging op twee minuten loopafstand van het station, ondersteund wordt.

Wat gaat er goed? Waar zijn we trots op?

We zijn in de eerste plaats trots op de leerlingen en medewerkers van onze school. Verder op de bijzondere locatie van ons (eigen) gebouw. In ons markante schoolgebouw creëren we samen een gezonde leeromgeving die mede bepaald wordt door een schone leefomgeving. Alle bewoners van onze school dragen bij aan de schoonheid van onze leer- en leefplek.

We zijn trots op onze kleinschaligheid; we kennen elkaar en de lijntjes zijn kort met als gevolg een veilig klimaat in de school: iedereen voelt zich en wordt gezien; iedereen mag zichzelf zijn.

Het sociale klimaat is goed; leerlingen geven aan zich in het algemeen wel te bevinden op school; de vormgeving van onze leerlingbegeleiding en bijvoorbeeld de inzet van tutores dragen hieraan bij. Leerlingen ervaren de school als duidelijk: er is sprake van een heldere structuur en redelijke regels.

We zien bij leerlingen en medewerkers veel betrokkenheid; er wordt in saamhorigheid en met veel loyaliteit gewerkt. We zien een kundig, enthousiast, bevlogen en hardwerkend team. Leerlingen, medewerkers en ouders ervaren een open organisatie; we zijn over en weer toegankelijk, benaderbaar; men voelt zich gehoord. Bij de leerlingen zien we veel inzet, bevlogenheid en onderlinge saamhorigheid en respect.

De (examen)resultaten zijn in het algemeen ruim voldoende tot goed; de Inspectie is tevreden over onderbouw- en bovenbouwsnelheid. Bij de indicator positie in leerjaar 3 t.o.v. basisschooladvies scoren we onder de Inspectienorm; dat wil zeggen dat een te groot aantal leerlingen in leerjaar 1 of 2 doubleert of vanuit deze leerjaren uitstroomt. In schooljaar '18/'19 hebben we de regel ingevoerd dat leerlingen vanuit klas 1 automatisch doorstromen naar klas 2 (een soort tweejarige brugperiode); hierdoor krijgen leerlingen meer tijd en ruimte om te wennen aan de school en hun talenten te leren kennen en effectieve leerstrategieën te ontwikkelen. Het aannemen van leerlingen én hen binnen de school houden en uiteindelijk met een diploma laten doorstromen naar het WO is de komende jaren een belangrijk speerpunt. We overwegen in de toekomst leerlingen met een havo-vwo-advies toe te laten en de kans te geven op het volgen van een gymnasiumopleiding.

N.b. medio juni ontving het SGDB een attendering van de Onderwijsinspectie; in het laatst gemeten schooljaar scoorden twee indicatoren onder de norm: Onderwijspositie t.o.v. advies PO en Onderbouwsnelheid. Om een verdere daling van de onderwijsresultaten te voorkomen en de resultaten op niveau te brengen wordt een Plan van Aanpak gemaakt, dat toegevoegd wordt aan het Schooljaarplan '20/'21.

We stimuleren leren, presteren en waar mogelijk excelleren.

We zijn trots op de "extra dingen" die we doen (zie § 2.2; onze reizen verdienen het hier apart genoemd te worden); hiermee stimuleren we leerlingen binnen- en buitenschools hun talenten te ontdekken en ontplooiën. Leerlingen nemen met groot enthousiasme en goede resultaten deel aan extracurriculaire zaken als debat en olympiades. De LOS (LeerlingenOrganisatie Stedelijk) organiseert diverse sociale activiteiten in school.

We willen ruimte geven voor initiatieven vanuit docenten en leerlingen. Ruim baan voor ieder die het aankan! Tegelijkertijd moeten we hierbij de balans tussen lesactiviteiten en extra-curriculaire activiteiten bewaken.

4.2 Uitdagingen

4.2.1 Toenemende concurrentie

Het leerlingenaantal blijft tot op zekere hoogte een onzekere factor: het onderwijslandschap in 's-Hertogenbosch en omgeving verandert: in Rosmalen gaat een grote scholengemeenschap in een nieuw gebouw aan de slag met een nieuw, eigentijds onderwijsconcept; een VO-school in Den Bosch timmert aan de weg als begaafdheidsprofielschool en in Vught voert een recent sterk gegroeide scholengemeenschap een stop (en dus loting) in, behalve voor gymnasiumleerlingen. Ten slotte start er per augustus 2020 een stedelijk initiatief 10-14-onderwijs.

Het is zinvol om ons te bezinnen op de unique selling points van ons gymnasium en daarmee op de profilering van de school om de toestroom van leerlingen te garanderen. Zoals daar zijn:

- Krachtige leerlingbegeleiding;
- We zijn het enige categoriaal gymnasium in 's-Hertogenbosch; we leveren een gecoördineerde inspanning om onze leerlingen naar het gymnasiumdiploma (met alle toegevoegde waarde van de klassieken) te begeleiden;
- WON-school vanaf klas 1 aandacht voor wetenschap en onderzoek(svaardigheden);
- Cultuur van tutorbegeleiding, ook op het gebied van huiswerk en bijles;
- We hebben een breed aanbod van keuzevakken en veel aandacht voor creatieve en culturele vakken;
- We zijn een overzichtelijke school; bieden een veilige omgeving.

4.2.2 PO-VO

Met ingang van schooljaar 2015/2016 is het advies van de basisschool bindend geworden bij de toelating van leerlingen. De score van de eindtoets ontvangen we pas na afronding van de toelatingsprocedure. Op dit moment laten wij leerlingen toe op basis van een eenduidig VWO-advies van de basisschool; we overwegen in de toekomst het toelatingsbeleid aan te passen, zodat ook de leerling met een havo/vwo-advies zich op onze school kan aanmelden.

Er is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de contacten met de toeleverende basisscholen en in een warme overdracht met aandacht voor een goede aansluiting PO-VO.

Het is zaak dit contact te continueren/verstevigen en met basisscholen te spreken over de leerlingen aan de hand van LVS (leerlingvolgsysteem) en OKR (onderwijskundig rapport). Hiermee kunnen we als school optimaal aansluiten bij hun capaciteiten en talenten (en ook hun eventuele ondersteuningsvraag).

5 ONDERWIJS EN LEERLINGBEGELEIDING

5.1 Speerpunten

In de komende jaren willen we het leren van de leerlingen versterken en de leerling meer eigenaar maken van zijn eigen leerproces.

- 1) Hiertoe gaan vaksecties explicieter dan voorheen per leerjaar hun leerdoelen formuleren en zetten we in op andere wijzen van toetsen: meer formatief evalueren en minder summatief toetsen (zie aanzet tot nieuw toetsbeleid in bijlage; implementatie in schooljaar '20/'21 in leerjaar 1). Secties gaan met sectiewerkplannen opbrengstgericht werken.
We gaan meer aandacht geven aan de overgang van basisschool naar SGDB én van de overgang van leerjaar 3 naar leerjaar 4. Veel van onze leerlingen beschikken over ruim voldoende capaciteiten maar het schort bij hen regelmatig aan executieve vaardigheden en het kunnen leren. Op dit terrein willen we onze expertise vergroten en de begeleiding van leerlingen intensiveren. We willen leerlingen meer ondersteunen bij het maken van keuzes (bijv. tussen school, baantje, gamen, ...), zodat zij meer zelfstandig en zelfverantwoordelijk worden ((be)geleide autonomie).
- 2) In schooljaar '19/'20 werd het SGDB WON-school (lid van het landelijke scholennetwerk WetenschapsOriëntatie Nederland); we voerden het nieuwe vak WSO (wetenschapsoriëntatie) in in leerjaar 1, 2 en 4. Het is zaak dit verder uit te bouwen en onderdeel van de school als geheel te maken.
- 3) Twee van de thema's uit het Eindadvies Platform Onderwijs 2032: burgerschap(svaardigheden) en digitale geletterdheid moeten bij ons op school nog doorontwikkeld worden.
- 4) Vanaf half maart '20 gaven we het digitale onderwijs vorm. Op dit terrein is verdergaande scholing en professionalisering nodig.
- 5) Door middel van LOB (LoopbaanOriëntatie en –Begeleiding) willen we leerlingen optimaal voorbereiden op vervolgonderwijs en toekomst (zie bijlage).

6 PERSONEEL EN ORGANISATIE

6.1 Organisatie

De organisatie van de school is weinig hiërarchisch. De hiërarchische lijn verloopt via de rector en de conrector die samen de schoolleiding vormen. De schoolleiding werkt conform het portefeuillehoudermodel met collectieve verantwoordelijkheid waarbij de rector formeel eindverantwoordelijk is.

De schoolleiding bestaat uit de rector en een conrector; momenteel is de eerste vrouw, de tweede man; het streven is in de schoolleiding een evenredige vertegenwoordiging van vrouwen te realiseren.

De actuele portefeuillevverdeling is te vinden in het vademecum.

De facilitaire dienst van de school is klein en vraagt om een goede, structurele en gestructureerde aansturing.

Behalve de vraag aan ouders om, als bijdrage aan de bekostiging van het programmaboekje van De Grote Avond, hierin tegen betaling een advertentie te plaatsen, is er op onze school niet sprake van aanvaarding van materiële en/of geldelijke bijdragen anders dan de vrijwillige ouderbijdrage.

Sinds schooljaar '19/'20 maken we gebruik van de inzet van KlasseStudenten; uitbreiding overwegen; nadenken over effectieve reserveringsmogelijkheden.

De school heeft per jaarlaag een coördinator (coördinatorschap is een taak van een docent); zij zijn (met uitzondering van het personeels- en het financiële beleid) verantwoordelijk voor het reilen en

zeilen van hun jaarlaag. Zij vormen samen met de schoolleiding het MT dat wekelijks vergadert over het te voeren beleid, de resultaten van het uitgezette beleid, de normale planning en organisatie, de voortgang van onderwijskundige ontwikkelingen, alle leerlingaangelegenheden en de financiële prioriteiten ten behoeve van het onderwijsproces.

Het verkennen van de inrichting van een OnCie (CoheCie); groep docenten die de algehele lijn en de samenhang van de schoolontwikkeling organiseert en mede bewaakt.

Vrijwel alle docenten hebben naast hun lesgevende taak ook andere taken. Een en ander wordt vastgelegd in het taakbeleid dat jaarlijks wordt geactualiseerd in het formatieplan en ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de MR.

De school blijft altijd in ontwikkeling; het is van belang alle secties/docenten hierbij te betrekken en hiervan eigenaar te maken. Communicatie en kennis en (good and bad) practices delen zijn hierin voorwaardelijk. Vanzelfsprekend is het ook de verantwoordelijkheid van iedere medewerker kennis te nemen van ontwikkelingen en ernaar te handelen.

6.2 Personeelsbeleid

Het **personeelsbeleid** van SGDB is in lijn met de kaders die worden gesteld door de OSZG.

Bij nieuwe benoemingen van OP gaan we uit van een minimale WTF die een beschikbaarheid garandeert van drie dagen. Bij het maken van het jaarlesrooster hanteren we de beschikbaarheidsregeling van de cao (met uitzondering van de WTF van 0,8975 die de docent volgens de afspraak op Het Stedelijk Gymnasium recht geeft op een vrije dag; m.i.v. schooljaar '20/'21 geldt deze regeling alleen nog voor de zittende docenten.).

Voor nieuwe docenten is een protocol begeleiding en beoordeling opgesteld.

Er is **promotiebeleid** (in het kader van de functiemix zoals afgesproken binnen OSZG) en personeelsbeleid geformuleerd. In de komende schooljaren zal dit beleid (onder voorbehoud van beschikbare formatie) worden doorgevoerd. Een actuele versie van het beleid is te vinden in het vademecum.

Doel van personeelsbeleid moet zijn groei en ontwikkeling van individuele medewerker én organisatie. De gesprekkencyclus vormt de basis van personeelsbeleid.

Beschrijving van huidige situatie: personeelszorg voor alle medewerkers is verdeeld binnen de schoolleiding. Functioneringsgesprekken worden tweejaarlijks gevoerd (in de voorbereiding lesbezoek, leerlingenquête en feedback vanuit sectie).

Om het begrip “lerende organisatie” meer inhoud te geven faciliteert de schoolleiding waardevolle instrumenten als intercollegiale consultatie, intervisie en coaching.

Ten behoeve van de beoordelingen en beoordelingsgesprekken worden in OSZG-verband bij de verschillende docentfuncties horende competentieprofielen en daarbij concrete gedragsbeschrijvingen opgesteld. Ze zijn te vinden in het vademecum.

6.3 Professionalisering

Het belang van scholing en professionalisering van medewerkers in het onderwijs is de laatste jaren toegenomen en zal in de komende jaren nog verder toenemen. De ontwikkelingen in het onderwijs geven daar alle aanleiding toe.

Voor deskundigheidsbevordering hanteren we ten minste het budget zoals in de cao VO aangegeven. De afgelopen jaren hoogden we dit fors op.

6.4 Verzuimbeleid personeel

Het ziekteverzuimpercentage op Het Stedelijk Gymnasium is laag. De ziekmeldingsfrequentie (aantal malen dat medewerkers zich kortdurend ziekmelden) is wat aan de hoge kant. Met de zich frequent ziek meldende medewerkers wordt het gesprek aangegaan.

Wanneer medewerkers door ziekte langere tijd uitvallen, worden we in de verzuimbegeleiding ondersteund door het bestuursbureau.

7 COMMUNICATIE EN KWALITEITSBELEID

7.1 Communicatie

Voor de interne communicatie wordt gebruik gemaakt van de ACTA & AGENDA, die aan het begin van elke week per mail aan alle medewerkers wordt verstuurd. In het schooljaar 20/21 zal Sharepoint meer ingezet worden als middel om de communicatie te versterken.

Voor de communicatie naar buiten wordt gebruik gemaakt van de website en WEEKEINDJE, dat elke vrijdag per mail aan alle ouders en leerlingen wordt verstuurd. Waar passend binnen de kaders van de AVG worden ook social media ingezet.

De Acta, Weekeindjes en verslagen van de MT vergaderingen zijn terug te vinden in de Sharepoint onder Algemeen/Publicaties.

7.2 Kwaliteitsbeleid

Kwaliteitszorg zien wij als een set van procedures en instrumenten om de kwaliteit van het onderwijs te borgen.

Concreet komt kwaliteitszorg neer op het beantwoorden van de volgende vijf vragen:

1. Doen we de goede dingen?
2. Doen we de dingen goed?
3. Hoe weten we dat?
4. Vinden anderen dat ook?
5. Wat doen we met die kennis en informatie?

Doelstellingen van kwaliteitsbeleid:

- Volledige kwaliteitscyclus volgens de Deming cirkel (PDCA -cyclus)
- Management informatiesystematiek ontwikkelen (module in magister?)
- Kwaliteitsdenken op alle niveaus op school
- Behoud van onze ambitie (Versterken van de cohesie in onze school)

Het Stedelijk Gymnasium gaat op gestructureerde wijze werk maken van kwaliteitszorg. We stellen ons de vraag: “Doen we de goede dingen en doen we dat goed?” Te denken valt aan: regelmatige analyse van resultaten van leerlingen (een benchmark) en hierover het gesprek met vaksecties en individuele docenten, regelmatig meten van tevredenheid: van medewerkers, leerlingen en ouders en hierover het gesprek in het MT en/of het zorgteam, een exitmeting, voorgelegd aan eindexamenleerlingen, etc.

Ook maken we er een gewoonte van kwaliteitszorg te koppelen aan projecten of werkgroepen: bereiken we de gestelde doelen, wat had anders gemogen of moet anders, (PDCA-cyclus).

Bijlage 1 TOETSBELEID SGDB

1 Inleiding

In deze notitie worden de contouren van nieuw toetsbeleid geschetst; hierbij zoomen we in § 2 in op leerjaar 1, waar in schooljaar '20/'21 met implementatie gestart wordt.

Het onderwerp toetsbeleid maakt deel uit van het Schoolplan '20-'24; hierin wordt ook aandacht besteed aan schoolbrede implementatie; de concretisering hiervan wordt per leerjaar en schooljaar van implementatie inhoudelijk en organisatorisch nader uitgewerkt.

In schooljaar '18/'19 heeft een docentengroep zich beziggehouden met het onderzoeken van het huidige toetsbeleid en de –praktijk. Aanleiding voor dit onderzoek was de vraag in hoeverre het vigerende toetsbeleid bijdraagt aan ons, in het Schoolplan geformuleerde, voornemen/streven met betrekking tot onderwijs/leren; enkele quotes:

“Onze schoolcultuur kenmerkt zich door de ambitie om leerlingen te stimuleren hun talenten te leren kennen en ten volle te ontplooien”.

...“Hiermee bereiden we leerlingen voor op een blijvende nieuws-/leergierigheid gericht op een leven-lang-leren”.

“We willen onze leerlingen graag breed vormen, investeren in hun persoonsvorming en ontplooiing, hun een lerende, onderzoekende houding bijbrengen en vooral ook plezier in het leren”.

Bij ons op school, eigenlijk breed in het Nederlandse VO, is de motivatie van leerlingen een punt van aandacht en zorg (zie o.a. het rapport “Motivatatie om te leren: motiverende kenmerken van het Voortgezet Onderwijs”, Onderwijsinspectie juli 2019). Op basis van literatuuronderzoek komt de Inspectie tot een lijst van tien kenmerken die bijdragen aan motiverend onderwijs waarvan er vijf op onderzochte scholen minder vaak voorkomen: het onderwijs is doelgericht (leerdoelen worden duidelijk en expliciet geformuleerd), het leerstofaanbod is uitdagend (lessen zijn interessant en prikkelend), leerlingen krijgen effectieve/constructieve feedback (meer dan aangeven wat goed/fout is; ook ingaan op hoe leerlingen tot antwoorden gekomen zijn), hoge verwachtingen van school/docenten (bijv. via benchmarktoetsen: we verwachten dat de leerstof voor 80% beheerst wordt) en leerlingen zijn eigenaar van en hebben regie over hun leerproces.

De docentengroep constateerde dat er bij ons op school, met bij verschillende vakken veel toetsen en toetsjes, veel aandacht uitgaat naar het toetsresultaat. Er wordt geleerd voor de toets(en). Gevolg hiervan kan zijn dat leerlingen zaken leren/beheersen voor de korte termijn; terwijl leren met duidelijke leerdoelen voor ogen, effect heeft voor de lange termijn.

Ook werd een hoge toetsdruk(te) ervaren, zowel bij leerlingen als docenten. Leerlingen stellen door de veelheid van toetsen prioriteiten, besteden dan tijdelijk minder of geen aandacht aan andere vakken.

Toetsing kan bijdragen aan de motivatie van leerlingen om te leren, aan betere leerprestaties en aan meer eigenaarschap van leerlingen; goede toetsing levert inzicht op in kennis, inzicht en vaardigheden van leerlingen en in de leervooruitgang: in hoeverre worden de leerdoelen gehaald? Dit inzicht maakt feedback op maat mogelijk (gegeven door de docent, door medeleerlingen, door zelfevaluatie...); differentiatie is een logische volgende stap; ten slotte is toetsing van belang om leerlingen voor te bereiden op het eindexamen: kwalificatie.

We willen dat leerlingen zich bewust worden van het feit dat ze niet in eerste instantie leren voor een cijfer (learning to the test) maar om zich te ontwikkelen, om leerdoelen te bereiken/te leren. Ook willen we de cijfer- en toetsdruk omlaag brengen.

We willen nadruk leggen op de te bereiken leerdoelen en geven leerlingen inzicht in en feedback op hun leervoorgang; hierdoor wordt hun leerontwikkeling zichtbaar en kunnen leerlingen meer zelf eigenaar worden van hun leerproces.

Cruciale elementen hierbij zijn de focus op groei en ontwikkeling, het zinvol inzetten van diverse vormen van toetsing op meerdere momenten tijdens het leerproces en het geven en krijgen van feedback. Docenten dienen de leerdoelen helder voor ogen te hebben, evenals een beeld van waar de leerlingen staan; vervolgens moeten ze gerichte instructie en feedback kunnen geven om nog niet behaalde leerdoelen te bereiken.

Om de leerprogressie van leerlingen te meten en stimuleren gaan we meer formatief toetsen en evalueren; dit kan op verschillende wijzen door middel van formeel formatief toetsen en informeel formatief evalueren. Formeel formatieve toetsen leveren voor leerlingen en docenten feedback op over de leervoorgang. Aan formeel formatieve toetsen kan een cijfer (valentie 0) toegekend worden; dit kan voor leerlingen een indicatie zijn voor het niveau van beheersing van de getoetste stof.

Summatieve toetsen blijven bestaan maar worden in aantal verminderd. Summatieve toetsen geven een indicatie van het eindbeheersingsniveau van een leerling; ze worden gebruikt als afronding/eindbeoordeling van een lessenserie/leertraject. Formatieve toetsen komen in de plaats van tussentijdse toetsen voor een cijfer.

Tevens worden zogenaamde benchmarktoetsen ingezet; hierbij worden verwachtingen/eisen geformuleerd met betrekking tot het beheersniveau van de leerlingen: bijv. uit deze toets moet blijken dat de stof voor 80% beheerst wordt; is dat niet het geval dan moet er nog geleerd worden.

De bedoeling (en verwachting) is dat leerlingen, na een traject van leren op weg naar het te bereiken leerdoel, ondersteund door zinvolle en constructieve feedback, de afrondende summatieve toets met een goed resultaat kunnen maken.

We gaan een overstap maken van cijfer- en prestatiegericht onderwijs naar leerdoelgericht onderwijs. We stellen tijdens het leertraject vast of tussenleerdoelen bereikt zijn en de leerling dus verder kan, zonder dat er cijfers aan te pas komen. (Andere insteek dan instructie-training-toets met cijfer; daar word je afgerekend op wat je nog niet kent/kunt/beheerst.)

Secties starten met het bepalen van de leerdoelen per periode met het leerdoel aan het eind van het jaar voor ogen; helder formuleren. Vervolgens wordt bepaald op welke manier vastgesteld wordt of leerdoelen bereikt zijn; bij welke (deel)doelen volstaat formatief evalueren, welke leerdoelen worden summatief, voor een cijfer, getoetst? Niet alle stof uit de methode hoeft behandeld en getoetst (daar ontbreekt ook vaak de tijd voor); er zullen dus curriculaire keuzes gemaakt moeten worden (capita selecta).

2 Implementatie, afspraken

Aantal toetsen

In klas 1 houden we het aantal aan van minimaal vier en maximaal zes cijfers (dus summatieve toetsen) per leerjaar per vak; daarbij geldt een maximum van twee cijfertoetsen per periode.

Tussentijdse toetsen, zoals SO's, worden schoolbreed niet meer becijferd; niet alle leerstof hoeft getoetst te worden voor een cijfer; cijfertoetsen worden hier vervangen door formatieve evaluaties en/of benchmarktoetsen met duidelijke feedback op de vorderingen in het leerproces. De sectie formuleert voor het vak de (aan het eind van een periode te bereiken) leerdoelen en selecteert de leerstof voor de summatieve toetsen. Het PT-overzicht is online beschikbaar.

Momenten van toetsen

We gaan toetsen voor een cijfer beter verdelen over het schooljaar. Docenten van verschillende vakken aan dezelfde groep stemmen hun moment van toetsing voor een cijfer met elkaar af. Ze zoeken daarbij naar een natuurlijk moment in het leertraject; dit moment wordt sectiebreed bepaald, in afstemming met de betrokken docenten en leerlingen. De jaarlaagcoördinator organiseert en borgt deze afstemming. In het PT worden toetsinhoud en gewenste toetsmomenten vastgelegd.

Summatieve, cijfertoetsen worden in reguliere lesuren gegeven, m.u.v. de eindtoetsen; deze worden afgenomen in de eindtoetsweek (voor het einde van het schooljaar). Bij het bepalen van toetsmomenten houden we een (absoluut) maximumaantal van één cijfertoets per dag en drie cijfertoetsen per week aan. De dag na een vakantie blijft altijd toetsvrij. Om in klas 1 de mogelijkheid te blijven bieden om in alle klassen tegelijk dezelfde toets af te nemen, kan incidenteel een jaarlaagbreed toetsmoment georganiseerd worden.

Afname en beoordeling

Het eindcijfer per vak moet in klas 1 gebaseerd zijn op tenminste vier cijfers. In het PT wordt aangegeven welke cijfers (voor welke summatieve toetsen) het eindcijfer bepalen. Per vakgroep (alfa, beta, gamma) worden afspraken gemaakt over het al dan niet formeren van een jaarcijfer.

De vaksectie is eindverantwoordelijk voor de toetsvorm en de toetsinhoud, geborgd middels intercollegiale consultatie.

Herkansingen

Summatieve toetsen worden niet herkanst. Het is aan de docent te bepalen of formatieve toetsen herhaald worden. Bij benchmarktoetsen dient het leren herhaald of verbeterd te worden tot het verwachte beheersingsniveau behaald is.

N.b. Met betrekking tot toetsing is maatwerk voor bijzondere leerlingen en/of ingeval van bijzondere omstandigheden altijd mogelijk.

N.b. leerlingen hebben recht op evaluatie van en feedback op gemaakte summatieve en formatieve toetsen.

Borging

Toetskwaliteit en toetsbekwaamheid

Wanneer we minder summatief toetsen, tellen de cijfertoetsen zwaarder mee voor het rapport. Borging van de toetskwaliteit is dan extra belangrijk. Cijfertoetsen moeten valide, betrouwbaar, transparant en bruikbaar zijn. Bij de vaksecties/-docenten is kennis over toetskwaliteit aanwezig.

Cijfertoetsen worden gemaakt op basis van het vier-ogen-principe: iedere summatieve toets wordt voor het toetsmoment bekeken en van commentaar voorzien door tenminste één collega.

3 Verantwoording en rapportage

Er worden nieuwe afspraken gemaakt over verantwoording en rapportage van de leervooruitgang van de leerling.

Cijfers (voor de summatieve toetsen) maken onderdeel uit van de rapportage en ook de resultaten van formeel formatieve toetsen (dus eigenlijk de vorderingen van de leerling in het leertraject/-proces) worden gerapporteerd. Bij dit laatste kan de Excel-tool van ICE dienstig zijn: kort gezegd een lijst met (hoofd)leerdoelen; heeft de leerling het leerdoel bereikt, dan wordt het vakje groen; bij excellente beheersing (leerling kan het uitleggen aan een klasgenoot) blauw; bij nog-niet-bereikt rood en bij in ontwikkeling geel.

Elke periode eindigt met een ijkmoment, waarop de leervorderingen worden beoordeeld. Bij onvoldoende vordering(en) wordt hierop een toelichting gegeven.

Drie maal per jaar ontvangen leerlingen een cijferrapport; op het eindrapport staat ook de overgangsbepaling vermeld.

4 Overgang klas 1-2

Aan het begin van schooljaar '19/'20 is uitgesproken dat we leerlingen aannemen in klas 1 met de overtuiging dat zij over voldoende capaciteiten beschikken om de gymnasiumopleiding met goed gevolg te kunnen doorlopen.

De overgang PO-VO is groot, met name de gymnasiumleerlingen hebben in de basisschool weinig geleerd te leren en ook hun executieve vaardigheden zijn vaak weinig ontwikkeld. Dat betekent dat zij tijd nodig hebben om te wennen aan de specifieke verwachtingen die het Gymnasium van hen heeft/eisen die het Gymnasium aan hen stelt. School moet in het eerste leerjaar investeren in de begeleiding van de leerlingen in dit opzicht.

We hanteren als uitgangspunt dat eersteklassers overgaan naar klas 2 tenzij ...

Aan het eind van het schooljaar beoordeelt de docentenvergadering of leerlingen in voldoende mate gevorderd zijn in het leerproces van het eerste leerjaar, of te behalen leerdoelen bereikt zijn. Indien de leerling op onderdelen van het leertraject nog in ontwikkeling is, wordt door de docentenvergadering vastgesteld op welke terreinen de leerling aan het begin van of tijdens het tweede leerjaar extra ondersteuning nodig heeft.

Cijfers blijven al-dan-niet-bevordering mede bepalen; hiernaast wordt ook de informatie met betrekking tot kennis, inzicht en vaardigheden van de leerlingen, opgedaan uit formatieve toetsen/evaluaties, meegenomen.

Bijlage 2 LOOPBAANORIENTATIE EN –BEGELEIDING SGDB

Visie

De maatschappij wordt steeds complexer. De leerling van nu zal zich steeds opnieuw moeten verhouden tot de veranderende maatschappij. Het ontdekken van zijn/haar talenten en kwaliteiten en het ontwikkelen van vaardigheden en interesses zijn hiervoor onontbeerlijk.

De school wil dat de leerlingen zichzelf leren kennen om ervaringen die gerelateerd zijn aan loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) te kunnen duiden. Hierdoor stellen we de leerling in staat een doordachte en doorvoelde toekomstkeuze te maken, en hen ook handvatten te bieden om later weer nieuwe keuzes te kunnen maken.

Met deze insteek wil de school de leerlingen optimaal voorbereiden op vervolgonderwijs en hun toekomst. Hierbij gaat het om informeren, inspireren, begeleiden en perspectieven schetsen.

Uitgangspunten

- * Leerlingen geven zelf hun eigen loopbaandossier vorm en beheren het. Ze worden hierin ondersteund en begeleid door de mentor en de decaan.
- * Leerlingen reflecteren samen met elkaar, de mentor en decaan op hun loopbaanactiviteiten.
- * Leerlingen worden gestimuleerd en gefaciliteerd om zich buiten de school te oriënteren op hun loopbaan.
- * Leerlingen oriënteren zich niet alleen individueel op hun loopbaan, maar leren ook van en met elkaar.
- * Voor het ontwikkelen van loopbaanactiviteiten op school werkt de decaan samen met mentoren.
- * Mentoren en docenten hebben een actieve rol in de uitvoering van LOB.
- * De mentor verzorgt loopbaanlessen en voert loopbaangesprekken met de mentorleerlingen.
- * Training van mentoren met betrekking tot LOB is een terugkerend onderdeel binnen hun professionalisering.
- * De decaan faciliteert en begeleidt mentoren in de uitvoering van LOB.
- * De decaan organiseert de loopbaanactiviteiten binnen school en draagt zorg voor de uitvoering van het LOB-beleid.
- * De decaan bewaakt het theoretisch kader op het gebied van LOB van waaruit we werken aan LOB.
- * De decaan voert loopbaangesprekken met leerlingen op verzoek van de leerling of mentor.
- * De decaan sluit de loopbaandossiers van de leerlingen af.

Doelstellingen voor de komende tijd op het gebied van LOB

- Docenten geven LOB een meer expliciete rol in hun curriculum.
- Docenten brengen leerlingen regelmatig in contact met professionals in hun vakgebied.
- In alle leerjaren komt LOB aan de orde.
- Leerlingen maken meer gebruik van oud-leerlingen voor hun loopbaanoriëntatie